

Izbaja vsak torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 10 K, polletno 5 K in četrtletno 2-50 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekalistu po 8 vin.

GORICA

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnštvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. L. Lukežič).

Zahvala.

* »Osrednji odbor za Gregorčičev spomenik« se zahvaljuje vsem onim, ktere je privedla v nedeljo 6. t. m. topla ljubezen do velikega sina naših hribov tja gor pod sivi Krn, da so s svojo prisotnostjo izkazali spoštovanje spominu Simona Gregorčiča. Posebno zahvalo izreka gosp. prof. dr. Ilešiču, predsedniku Slov. Matice v Ljubljani, ki je vzbudil s plamtečimi besedami v srcih vseh navzočih čustva globokega navdušenja za vzore, ki so bili sveti Simonu Gregorčiču. Veliko hvalo je dolžan gg. govornikoma prof. dr. K. Ozvaldu in c. k. vadničnemu učitelju Fr. Sivcu za vznesene in iskrenega spoštovanja do pokojnega pesnika prekipevajoče besede kakor tudi g. Ernestu Klavžarju za improvizirano deklamacijo in g. Lovrenčiču za mično, pod vtisom predvečera slavnosti zloženo in Simonu Gregorčiču posvečeno pesmico. Zahvaljuje se mestnemu župniku č. g. Kokošarju za njegovo vsestransko požrtvovalnost in njegovim gg. pevcem za precizno in ubrano petje, zahvaljuje se domačemu gospodu duhovniku in starešinstvu z g. županom na čelu za njihov trud pri okrašenju vasi in za prisrčen vsprejem, zahvaljuje se celi občini, možem in ženam, dekletom in fantom. Prav srčno zahvalo izreka odbor tudi žlahti Simona Gregorčiča za njeno gostoljubnost, sploh zahvaljuje se vsem, ki so na en ali drugi način pripomogli, da se je na lep način počastil spomin velikega in slavnega pesnika. Še enkrat: Iskrena hvala vsem!

Odbor.

LISTEK.

Novodobne zahteve na umetniškem polju.

— (Zgodovinska podlaga naše umetnosti.) —
(Konec.)

A moderni čas ima še druge nedostatke. Večinoma nedostaje našim umetnikom globočje občne in srčne omike. Zato vidijo človeško družbo le kot skupino, ki ima dolžnost, preživeti jih in jim zažigati kadilo, jim brezpogojno peti hvalnice. To so pogabni nazori za umetnijo samo, osobito dandanes, ko se ceni individualnost ne le pri umetniku, temveč tudi pri drugih ljudeh.

Dalje posega tudi industrija na umetniško polje. Res je, da so moderne zahteve tako mnogostroke in številne, da jih mala obrt ne zmaguje. S tem se pa krči možnost, da se umetnik-obrtnik izuri v svoji stroki. Istotako pa propada tudi umetniški stan. Ko bi naročevalci in odjemalci umetnin bili vedno neposredno v stiku z umetniki, bi se razmerje silno zboljšalo in umetniki bi se višje povzpeli, vsak v svoji stroki, bi jasnejše pojmovali svojo nalogo in bi s svojimi umotvori blažili vkus. To velja osobito o nabožni umetnosti. Ne le, da stavi ta panoga duševnega dela umetniku naj-

Odkritje nagrobnika in spominske plošče Simonu Gregorčiču.

Kakor smo že zadnjič poročali, se je dne 6. t. m. tam gori v planinskem raju ob najkrasnejšem vremenu in spričo velike množice zbranega ljudstva izvršilo odkritje nagrobnika in spominske plošče na rojstni hiši v spomin velikega pesnika S. Gregorčiča.

Slovesnost je poveljevala več govorov. Na pokopališču pri Sv. Lavrencu, ob grobu velikega pesnika je govoril prof. dr. Ozvald približno tako-le:

„In svet ob noč pozabi kraj
krijoč ostanke te.“

Bilo je nekako pred 6. desetletji. Po planinskem raju ob vznožju nebotičnega Krna je takrat skakal za pestrkrilimi metulji ter rožice trgala deček črnokodrih las in iskrih očij. Res, da se je v živih očeh tega dečka zrcalila zarja, napovedujoča velik dan neobičajno jasnega duha; toda ni oče ni mati dečkova takrat pač nista slutila, da šest desetletij pozneje ves slovenski narod njiju Simonu v proslavo na domačo hišo vzdaja spominsko ploščo ter tu gori pri Sv. Lavrencu odkrije nevsakdanji nagrobnik pesniškemu geniju S. Gregorčiču.

„Selo mirno“ s solnčnimi pašniki in temnim les vjem, s studenimi potoki in slasom grumečim, to „selo mirno“ in črnokodri deček iskrih očij sta se kmalu razstala in z isto radostjo, ki ga je nekoč podila za pisanimi metulji, pa z isto ljubeznijo, s kojo je nekaj trgala dehteče rožice, je sedaj brskal po rznoličkih straneh učne knjige. Še vrsta let in slovenski narod je prejel „zlati knjigo“ Gregorčičevih poezij, ki ji je vsebina bila zlata duša in zlato srce in ki stane z zlatimi črkami registrirana v zgodovini slovenske umetnosti.

Kdo bi ne bil mnenja, da je čez teko življenje sijalo le jasno sonce neskaljene sreče in sladke zadovoljnosti brez pegice notranjega nemira! In ven-

lepše naloge, ona pospešuje tudi prosti vzlet poetičke fantazije, ki more ravno na tem nadnaravnem polju govoriti v oblikah, katerih noben realni pomislek ne more kritikovati ali ovirati. S takim umetnikom se lahko povspne tudi lajik opazovatelj iz zemeljskega prahu in uživa nekaj preokus božjega raja. Res je, da bi bil to dosežen ideal, če bi se posrečilo, uresničiti te misli in želje.

Če pa tudi vemo, da ideala v vsem obsegu nikdar ni mogoče doseči, stremiti moramo vendarle po tem, da se mu kolikor mogoče približamo. To zahteva naš čas bolj energično, kot katerkoli drugi v preteklosti; kajti če ne delamo z vsemi silami na to, da se dvignemo ob idealu iz naše brutalne vsakdanjosti, pogreznemo se hitro v nasilnem materijalizmu in se zadržimo v samih skrbeh za fizični obstanek.

Dandanes se pač silno vpije, kako da nam je gojitev umetnosti potrebna. A ta gojitev je skoraj da popolnoma brez idealne podlage. Preskrbeti je toliko in toliko „umetnikov“ brez dela, odpreti je temu in onemu industrijskemu zavodu novih ozemelj za izvažanje njegovih preštevilih stroji narejenih izdelkov — to je temeljni nagon „odločilnih“ činite-ljev glede umetnosti. In da se to vzdr-

dar nam G. na ves glas opovrže to evfemistno mnenje v prekrasem poemu, ki izzveni v bolesti prekipevajočem akordu:

„Zakaj sem zapustil te, rojstvena vas,
zakaj sem vas pustil, planine!“

Ko je mladi Simon ostavljal očetovo hišo in planinski mir, da daleč od doma uteši hrepenenje srca, ki ga je gnalo „iskat učenosti in sreče sveta“, takrat je za trdno verjel, da č tam za gorovjem nekje nepoznan mu, lepši svet, nego je domače Vrsno, svet, ki mu ga je živahna otroška domišljija v najpustrejših barvah brez prestanka čarala pred oči. V tistem svetu ni ljudi običajnih kmetskih obrazov in žuljavih rok, tam biva lepo oblečena gospoda, kakor jo je Simon le redkokdaj videl pod domačim zvonom; in učeni so ljudje tam in dobri ter žive lepo, brezskrbno življenje. In kolika sreča, zdaj je tudi on poln pričakovanja zastavil korak proti temu lepemu svetu „iskat učenosti in sreče sveta“! Tako je sanjal mladi Simon, a dozorel mož in pesnik slavnega imena vzdihne:

„Zakaj sem zapustil te, rojstvena vas,
zakaj sem vas pustil, planine!“

Rišečev dušeslovne zagonetke!

Ne le Vsevečni, tudi boginja Poezija je Gregorčiča bila izbrala za svojega svetovnika. V iskrenem poljubu na njega mladeniško čelo je, jedva stišno, dehnala:

„Sladke pesni bolečine
porode ti...“

In mladenič „prime stisne in sladki glasi doré in bucé slovensko deželo“. Njegova muza, polna najnesebičnejše in najpožrtvovalnejše ljubezni, se raduje z veselimi in srečniki, tuguje z nesrečniki ter Slovencev kaže pot do narodnostnih in občeloških idealov. In Slovenci so prisluškovali čudežnim glasovom. Množice so pesnika umele ter se mu z občudovanjem klanjale: imele so, kakor on, v prsih čuteče srce, ki v njem „peklen naš je in naš raj“, in njih duša ni poznala zle misli. Bilo jih je nekaj, ki pesnika niso mogli umeti in so ostali hladni:

ževanje posameznikov in zavodov doseže, treba je kolikor moč glasno vpiti, da naj se umetnost intenzivnejše neguje. S tem se pri nerazsodnih ljudeh pride do uspeha: posreči se namreč večkrat, ustvariti novih potreb, ki pa nimajo svojih korenin globoko v istinitem čustvu, temveč so le modna stvar. S takimi umetnostnimi podlagami se umetnost samo preganja in ubija. Z najnovejšim poskusom, vcepljati že otrokom „čut“ ali celo „rezum“ za umetnost prišli bi naravnost na umetniško-kulturni bankrot — da niso nečrna srčeca in brezhi navstvo čistih otroških duš najboljši nasprotniki proti tem nakanam.

Vse te naloge, katere smo ob kratkem označili so „moderne zahteve“ — nekatere popolnoma, druge le deloma opravičene, nekatere po povsem neopravičene. Tu je treba torej strogo ločiti, predno izpolnimo katero izmed njih. Za nas katolike velja zgodovinska podlaga v prvi vrsti. Vsprejemamo in odobrujemo vse, kar se je logično in organično razvilo na teh rodovitnih tleh, pripuščamo vse, kar je popolnoma individualno, če le ne nasprotuje vzvišenemu namenu nabožne umetnosti in pa estetičnemu čutu, ki je večini ljudstva pristopen. Tudi umetnost se mora demokratizovati; kot se demokratizuje vsa socialna družab-

njih srce je bilo trdo, njih duh nepristopen poletu za visokimi vzori. A bili so tudi, ki pesnika niso hoteli umeti: srce in dušo jim je objela zloba in zlato knjigo Gregorčičevih poezij so pozdravili z vpitjem: „Križaj ga!“

Takrat pa se je utrgalo v pesnikovi duši in iz srca se mu je izvil obupen klic kakor ga Slovenec še ni slišal, tako obupen, da se je razlegalo do neba, ki naj iz pesnikovega prahu nekoč dá življenje katerikoli stvari, samo ne več čutečemu človeku. —

„In svet ob noč pozabi kraj
krijoč ostanke te.“

Ne! Svet ni pozabil. Nad paščico zemlje, krijočo te drage nam ostanke tu sredi planinskega raja nad zelenomodrim valovjem prekrasne hčere planin se od danes dviga sicer skromen, a dostojen spomenik, ves bel, kakor je bila njegova duša, in jekleno kremenit, kakor je bil značaj njega, ki je s ponosom rekel:

„Ti streti me moreš, potreti nikdar,
osode sovražne besneči vihar.“

Umetnikova roka je izklesala spomenik, ki bo od roda do roda glasno pričal, da

poet Slovencev slavnoznani
leži v tem grobu pokopan.

A mi?

„Pomnik postavimo mu tak,
da skuša slednji biti mu enak.“

v plemenitosti mišljenja in čustvovanja pa na njima besiranih jeklenih značajih.

Pobiranje užitnine na Goriškem.

Mnogo se je že pisalo v tem oziru. A danes, ko so nam na razpolago statistični podatki iz leta 1907, moremo objaviti številke o višjih prejemkih, ki so jih imele deželna uprava in občine v zadnjih treh letih v primeri z letom 1904, do katerega so bili še v veljavi zakupi in dogovori žalostnega spomina. —

nost, le da se ne sme nikdar pollaščati takih nasilnih oblik, kot se to godi pri politiki. Pravzaprav se to razume samo po sebi, če se umetnost drži osnovnih zakonov svojega življenja. Ravno v tem greše moderni umetniki zares smrtno proti zahtevam našega časa, da se postavljajo visoko nad svoje naročnike in da jih hočejo z nekako suverensko samooblastjo prisiliti, da pripoznajo njihovo individualnost! Kako je to mogoče, da bi se strnila ogromna množina individualitet le v eno samo, ki jim je ptuja? To ni logično, to je skorej bi rekel — kulturnopolitiško demagoštvo.

O teh vprašanjih se v nas Slovenceh ni še mnogo razpravljalo. A če nečemo zaostati, če hočemo biti kulturni narod, treba se nam je poprijeti tudi te strani navodobnega življenja. Političen boj sam bi nas preje uničil kakor pospeševal, če bi ne gojili vs p o r e d n o tudi duševnega življenja. Za slovanstvo je precej preskrbljeno; temeljitejše se bode treba oprijemati stroge znanosti in pa umetnosti, njene teorije in njene zgodovine. —

V Gorici se bode vršil tečaj za cerkveno umetnost meseca septembra. To bodi začetek in migljaj za nadaljno samostojno prodiranje na tem polju.
Jos. Mantuani.

Na da bi se bili davkoplačevalci obramenili niti za vinar več nego v prejšnjih letih, znašali so višji prejemki na deželni dokladih k užitini v primeri z letom 1904.

leta 1905:	K	183.062.71
" 1906:	"	207.627.93
" 1907:	"	161.241.06

Skupaj . . . . . K 551.931.70

Deželna davščina na pivo izkazuje sledeče višje prejemke:

l. 1905:	K	31.075.12
" 1906:	"	46.379.47
" 1907:	"	52.340.21

Skupaj . . . . . K 681.726.50

Ako prištejemo tej svoti višje prejemke, ki so jih imele občine na užitini in davščini v primeri z letom 1904 vsled pobiranja v državni, oziroma deželni režiji, in sicer:

l. 1905:	K	170.464.45
" 1906:	"	206.651.—
" 1907:	"	192.021.90

Skupaj . . . . . K 569.137.35

se nam pokaže, da so imele dežela in občine v primeri z letom 1904 . . . . . K 1,250.865.85 višjega prejemka.

V treh letih so torej dobile dežela in občine nad eden in četrt milijona kron, ki so se v prejšnjih letih porzabile.

Država je imela v zadnjih treh letih, v primeri z letom 1904 . . . . . K 460.719.85 dobička.

Ako se prišteje ta znesek k višjim prejemkom, ki so jih imele dežela in občine, dobimo ogromno svoto . . . . . K 1,711.503.70

Ta ogromna vsota več ko poldrugega milijona je prihranjena našim davkoplačevalcem z novo postavlo. In to ogromno vsoto so hoteli liberalci ukrasti ljudstvu, le da bi nekateri liberalni denarni mogočnejši še dalje vlekli tisočake dobička. Liberalci skrbi le sam za se in svoj šep! To poleg krasnih trt jasno kaže tudi dejstvo, ker so se liberalci upirali pobiranju vžitine v državni, oziroma v deželni režiji. Tako skrbe liberalci za ljudstvo!

Politični pregled.

Cesar se odpove?

„Novi List“ poroča, da cesar v Budimpešti po izprehodih ni nikogar sprejel. Cesar da je zelo utrujen. V vojniških krogih da se govori, da se bo cesar pri vojaških vajah v Vesprimu od armade poslovil, ker vsled svoje visoke starosti ni več kos težavam. Iz tega se sklepa, da se cesar namerava odpovedati prestolu.

Nemiri v Bosni in v Hercegovini.

Iz Sarajeva dobajajo poročila, da vpokličejo pod orožje rezerviste zadnjih gveh let. Iz Kotora pa poročajo, da se boje zaradi zadnjih dogodkov v Tarčiji nemirov v Hercegovini in osobito v Krivošijah. Rižanske, šibenške in kotorske čete stražijo ceste in pota. Vojaki so pripravljani za vsak slučaj. Tretjeletnikov po vajah niso odpustili, tudi častniki, ki so imeli že dopust, ga niso mogli nastopiti. Pred Kotorom križari avstrijsko vojno brodogradje. Italijansko časopisje ostro nasprotuje, da bi Avstro-Ogrska anektirala Bosno in Hercegovino.

Bosansko vprašanje.

„Zeit“ ima poročilo iz Budimpešte, da je skupni finančni minister Barian na svojem inspekcijskem potovanju po Bosni sprejel v lidžah mohamedansko in srbsko-pravoslavno deputacijo, ki sta mu obe omenjali potrebo konstitucije. Barian je zagotovil deputaciji, da stremi po liberalnem razvoju javnega življenja v

Bosni in da se požuri z ustanovitvijo deželnega zastopa: prvi korak k temu bodo okrajni zastopi. Slednjič je minister izjavil, da več pove na delegacijah.

Darovi.

Za „Šolski Dom“

je došlo našemu upravnistvu: Jos. Bekar, duhoven v Tomaju 2 K.

Predsedništvu so plačali: Miha Štrukelj, vikar v Čezsoči 3 K; Hranilnica in posojilnica v Cerknem 50 K; nabrali na združnem sestanku v Dornbergu 7 K 60 h; za razglednice prodane ob razkritju spomenika S. Gregorčiču 52 K 30 h.

Za S. Gregorčičev Dom: Miha Štrukelj, vikar v Čezsoči 3 K; Hochmüller, predsednik beljaškega omizja, nabral dne 6. sept. na Vrsnem v hiši S. Gregorčiča pri vpisovanju v zlato knjigo 30 K.

Preplačila za IV. zvezek S. Gregorčičevih poezij so nadalje došla: Vinko Vodopivec, vikar v Kronbergu 1 K 80 v. Franjo Ferfila v Gorici 1 K 80 v.

Srčna hvala!

Novice.

Začetek šolskega leta se je približal in že prve dni prihodnjega tedna se bodo vršila vpisovanja v razne naše učne zavode.

V deško obrtno-nadaljevalno šolo v „Šolskem Domu“ se bodo vpisovali učenci jutri v nedeljo 13. sept. od 9. ure predpoludne naprej in v ponedeljek 14. t. m. od 5. ure popoldne naprej. V sredo 16. t. m. po 5. uri popoldne [se bodo učenci razvrščevali po razredih; v petek 17. t. m. ob 5. uri pop. začne pa redni pouk.

V dekliško obrtno-nadaljevalno šolo bo vpisovanje v „Šol. Domu“ (I. nadstropje) v ponedeljek in torek 14. in 15. sept. od 8. do 11. zjutraj in 2. do 4. ure popoldne.

V deško in dekliško ljudsko šolo v „Šolskem Domu“ bo vpisovanje ob istih dneh in istih urah v pritličju „Š. Doma“.

V „Malem Domu“ bo vpisovanje za ljudsko šolo in za obe pripravnici v ponedeljek in torek od 8. do 11. ure in od 2. do 4. pop.

V sredo 16. sept. ob 8. uri zjutraj bo sv. maša za učence in učenke iz „M. Doma“ v cerkvi pri oo. kapucinih, za učne zavode iz „Š. Doma“ pa v cerkvi sv. Antona pod Kostanjevico.

V četrtek 17. sept. začne redni šolski pouk.

Spominska plošča Simonu Gregorčiču na rojstni hiši je iz krasno brušenega marmorja in je 1.25 m dolga ter 0.87 m visoka. Na plošči je sledeči napis:

V tej hiši se je rodil 15. ok. 1844. l. pesnik

Simon Gregorčič.

Umrli je v Gorici 24. novembra 1906.

Ozidje, ki si zmožno bilo, da velepevca si rodilo, ti, ako še takó si malo, na vek se boš veliko zvalo.

Sramota! Tista časnikarska hišna — „Soča“ —, ki je pesnika S. Gregorčiča tolikokrat v življenju zbadala in sramotila, mu ne daje miru niti po njegovi smrti. Dokler je pesnik živel, mu je skušala strgati z glave venec pesniške slave, primerjaje ga s pesnikom o katerem je neki nemški humorist izkličnil: Ein Dichter unter den Dichtern, Wie ein Ar... unter den G'sichtern.

Ko je pesnik zatisnil svoje trudne oči, je začela ta hižena brskati po njegovem še svežem grobu: dolžila ga je trdosrčnosti, oduševstva in neusmiljenja do njegovega brata Antona.

S tem hudobnim obrekovanjem je skušala skruniti spomin blagega pokojnika toliko časa, dokler ji ni pokojnikov brat Anton v lastnoročno podpisani izjavi zagrozil, da je bo sodnijsko tožil, ako

ne neha obrekovati njegovega brata „od kterege je imel veliko dobrot.“

Ta izjava je predrzni obrekovalki zaprla sspo. Obmolknila je in nehala skruniti spomin velikega mrtveca; a poboljšala se ni, marveč začela je na drug način razkrivati svojo podlost. S sumničanjem, lažmi in obrekovanjem je skušala na vse mogoče načine ovirati delovanje „Orednjega odbora za Gregorčičev spomenik“, kateri odbor prevzel na se skrb za posmrtno počestvenje našega pesnika.

Grdo lumparijo je napravila ta hižena še zadnji dan pred odkritjem Gregorčičevega spomenika. Namenoma je objavila še le 5. septembra hujskajoč črtik proti Gregorčičevi slavnosti, da bi ne bilo več mogoče v javnem listu zavrniti laži, ki so v tem članku nakopičene. Da bi odvrnila naše ljudstvo od te slavnosti, se je med drugim slagala, da bodo peli pri razkritju nagrobnika in spominske plošče laški pevci in da ni bilo „Pevsko in glasbeno društvo“ poprašano za sodelovanje. Ta bomba, katero je lažnjivi zli duh spustil še v zadnjem trenutku proti Gregorčičevi slavnosti, ni napravila nikake posebne škode, kajti našega ljudstva se je, kar trlo „tam gori pri sv. Lovrencu“ in tam gori „na mirnem vrh.“

Tiste maloštevilne inteligente, ki so se dali po „Sočinih“ lažeh proti tej slavnosti nahujskati in ki se niso mogli otresti vpliva navadne časnikarske hižene — obžalujemo odkritosrčno. Obžalovanje izrekamo tudi tistim „slovenskim“ listom, ki niso mogli zavzeti niti v tem vprašanju višjega stališča in ki so — stoječ pod vplivom goriškega zlega duha — odklonili celo doposlano jim vabilo k Gregorčičevi slavnosti. Ako bi kdo sodil naš narod le po takih listih, bi moral nehote priznati, da Slovenci niso vredni — Gregorčiča.

Gregorčičev nagrobnik je delo dobro znanega domačega umetnika gospoda Bitežnika iz Gorici, kateri je že pri natečaju za Prešernov spomenik v Ljubljani dobil drugo nagrado. Njegovo delo je med drugim tudi kip slavnega Dalmatinca N. Tomaseo v Šibeniku in znanega slovenskega junaka A. Čehovina v Brancu. Gregorčičev nagrobnik je ves iz čistega kararskega marmorja in je visok nad štiri metre. Stioni ob altarski steni cerkve na pokopališču pri sv. Lovrencu in je obraven v smeri proti rojstnemu kraju, proti Vrsnu. Spomenik je iz treh delov z malim križem na vrhu. Zgornji nosi medaljon pokojnega pesnika v nizkem pridvigu, pod medaljonom visi na festonu pesniški emblema, lira brez struna. Pod medaljonom se v zlatih črkah blešči napis: Simon Gregorčič. Srednji del predstavlja veslarja v malem čolniku, ki se trudi, da bi na razburkanem valovju rešil čolnič pogube. Pod veslarjem je napis: Naš čolnič pogube otmimo! Umljivo je, da čolnič v razburkanem morju pomenja slovenski narod. Srednji del je izdelan v visokem reliefu. Spodnji del, postament, nosi dva medaljona iz bronu, oni na levi, s kelihom, je svečeniški znak, kot pedant k temu je na desni strani medaljon s tremi cveticami — vera, upanje, ljubezen. Okoli groba je jako okusna ograja.

Nad laškimi pevci sta se razburjala „Soča“ in „Primorec“. Ta dva lista sta namreč pisala o škandalu, da so laški pevci peli na grobu pesnika S. Gregorčiča. Kaj pa je na vsem tem resnica? Resnica je, da je odbor za postavitev S. Gregorčičevega spomenika že pred časom naročil enemu odborniku, naj prosi v imenu odbora „Glasbeno in pevsko društvo“ za sodelovanje. Resnica je nadalje, da odbor od „Glasbenega in pevskega društva“ ni dobil nobenega odgovora. Kdo da je temu kriv, ni odbora naloga preiskovati.

„Glasbeno in pevsko društvo“ je že lani ob 30 dnevnici S. Gregorčičeve smrti odpovedalo sodelovanje. Pavovodja preč. g. župnik Kokošar je slutil, da

bo to društvo letos storilo isto. Zato je naprosil dijake za sodelovanje že pred koncem šolskega leta, predno so šli na počitnice. Torej ni res, da bi jih bil še v petek lovil. Sodelovali pa so v tem dijaškem zboru res tudi štirje cerkveni pevci, od katerih je le eden po rodu Italijan; a še ta ima narodno ženo. Ti pevci v cerkvah pojo vedno leslovensko in latinsko, nikdar laško. Pri Gregorčičevi slavnosti so sodelovali popolnoma prostovoljno in brezplačno. — To je resnica na celi stvari!

„Slava Simonu Gregorčiču!“ — v vipavskem Logu. V nedeljo, ko so našemu dcaemu pesniku Gregorčiču odkrili nagrobni spomenik in spominsko ploščo v njegovem rojstnem kraju pod Krnom, so tudi udeležniki vipavske slavnosti počastili njegov spomin.

Potem, ko so zbori odpeli par Gregorčičevih pesmi, je govoril stolni vikar, Ciril M. Vuga, v spomin Smona Gregorčiča. Pridružil se je v duhu slovenskim rojakom pod Krnom, kjer počiva blago pevčevo srce, in kjer mu danes postavljajo spomenik hvalečnosti in udanosti, ter povzel glavne ideje njegovih pesni, posebno pa one, v katerih kliče po edinstvi med svojimi rojaki in pozivlje na skupno delo za srečo narodo. Mi, pravi govornik, izvršujemo danes eno njegovih želj, ki smo se združili tukaj v Logu v bratski medsebojni ljubezni, da se boljše spoznamo in drug ob drugem ogrejemo za delo krščansko na korist domovine. Po pesnikovih željah je njemu najljubši spomenik naše skupno delo, ki bo doseglo popoln uspeh, ko se uresniči pesnikova želja, da „Bog združi vse Slovence, pod streho hiše ene“. Zato združujmo se, organizujmo se in delajmo skupno na podlagi krščanski, da naša domovina neha biti „vdova tožna, zapuščenca“, — s tem slavimo najlepše spomin velikega pesnika slovenskega.

Govornik se pridruzuje Gregorčičevim slavilcem pod Krnom in kliče „Slava Smonu Gregorčiču!“ Govornikovim besedam se je vsa zbrana množica odzvala z navdušenimi trikratnimi „Slava“ klici. Tako je v Logu naša organizacija proslavila „Gregorčičev dan“.

Združni sestanek v Dornbergu v četrtek dne 10. t. m. se je obnesel prav dobro. Zastopanih je bilo 18 zadrug. Udeležila sta se tudi g. župnik Juvančič in g. župan Berce. Predsednik dr. A. Pavlica omeni v nagovoru revizije „Goriške zveze“, ki jo je izvršil dne 4. in 5. t. m. odposlanec „Splošne avstrijske zveze“ g. računski svetnik Faschingsbauer in ki je pokazala krasne uspehe v letošnjem letu. „Goriška zveza“ šteje zdaj 40 raiffeisenovk, 4 posojilnice drugega sistema in 13 drugih gosp. zadrug. Število zadrug se je torej letos podvojilo. Da se pa ohrani naše združništvo zdravo in krepko, zato treba poduka. V ta namen sklicujemo zadružne sestanke, da se na njih pripravimo in navdušimo za nadaljnje delo. Moj vsemi postavami, ki jih ima v Avstriji, je postava o združništvu najbolj krščanska. V zadrugah ne gojimo le mejsebojne ljubezni, ampak delamo in se žrtvujemo za druge, kar je pač največja ljubezen. G. kaplan Jos. Vodopivec je podal obširno in natančno izdelano poročilo o domačih hranilnikih. Debate so se udeležili g. župnik Kosec, kurat Abram, župan Černic in Svetoslav Premrou, ki je prinesel na ogled tudi mal hranilnik. Sprejela se je ta-le resolucija: Misel o domačih hranilnicah je zdrava in priporočljiva. Poročilo g. Vodopivca, izpopolnjeno s potrebnimi podatki, naj se objavi v domačih listih. G. S. Premrou, poslovođa „Goriške zveze“ razloži postavo z dne 22. febr. 1907 o pronašanju zemljeknjiznih delgov. Debate so se udeležili župnik Juvančič, kaplan Vodopivec, kurat Abram in župan Berce. Sprejela se je resolucija: G. S. Premrou naj objavi svoje predavanje v poljudni obliki. G. poslovođa Prem-

rou je ob koncu pojasnjeval razna vprašanja, ki so jih stavili zborovalci. Pokazalo se je, koliko nauka še potrebujemo in koliko je še nejasne stvarine, ki jo moramo predelati, da postavimo naše združništvo na trdno podlago.

Prihodnjega sestanka nismo mogli določiti, ker je bila s Krasa iz raznih vzrokov zastopana le novoustanovljena posojilnica v Rodiku. Določilo ga bo predsedništvo „Goriške zveze“ in objavilo v domačih listih. Naj omenimo še, da je bilo za obed prav dobro preskrbljeno v gostilni g. Doplakarja v posojilnični hiši. Gostilno priporočamo prav toplo.

Jubilejna procesija. Prihodnji ponedeljek 14. t. m. pojde na Sv. Goro slovesna procesija iz cele naše dežele v spomin 50. letnega mašništva sv. Očeta in 60. letnega slavnega vladanja našega presvitlega cesarja.

Iz stolne cerkve odrine procesija ob 4^{1/2} zjutraj. Procesija iz mesta in dežele naj počakajo na Katarinijevem trgu in Solkanski cesti združijo se stolno ob 4^{3/4} da pojdejo vse skupno proti svetličcu preblazene Device.

Ko dospejo prvi oddelki v cerkev na Sv. Gori, naj se umaknejo iz nje skozi stranska vrata, da dajo tako priliko tudi drugim oddelkom, ki pridejo za njimi, pozdraviti Mater Božjo. Potem bo slovenska pridiga in po pridigi slovesna naškofova sv. maša, po kateri bo tudi italijanski govor. Slovesnost se sklene z zahvalno pesmijo in blagoslovom.

Ministerski predsednik baron Beck na Goriskem. — V ponedeljek je obiskal baron Beck s svojo soprogo Gradež in Oglej. — V Gradežu ga je pričakovala velika množica, po mestu so pa vihrale zastave. V Ogleju si je ogledal baziliko. Spremlala sta ga poslanca Faidutti in Bogatto. Zvečer se je pripeljal ministerski predsednik v Gorico ter prenočil v hotelu „Südbahn“. — Zjutraj se je ob najkrasnejšem vremenu odpeljal s svojim avtomobilom po Soški dolini skozi Tolmin, Kobarid, Bovec, čez Predel na Koroško ter se v Celovcu ustavil h kosilu.

Javna telovadba v Mirnu in mladeniški tečaj je uspel nad vse krasno. Javno telovadbo je gledalo nad 1000 ljudi. Žal, da vsled preobilice gradiva danes nemoremo več poročati. O ozarjamo na poročila „Prim. Lista“ in „Mladosti“. — Častitamo mirenskim bratom na tej krasno uspeli prireditvi! Na zdar!

Javna telovadba v Cerknem. — Cerklijski telovadni odsek priredi dne 4. oktobra javno telovadbo. Na vabilih, ki se razpošiljajo, pravi: „Navdušeni od krasnih uspehov slavnosti v Škofji-Loki in Mirnu, vzradoščeni, da mladeniška organizacija tudi na Goriskem jako lepo procveta, sklenili smo na primeren način proslaviti 4. oktobra t. l. jubilej sv. očeta Pija X. in Njega Veličanstva Franca Jožefa I. S to slavnostjo bo združena tudi javna telovadba goriških in kranjskih telovadnih odsekov, ki bode gotovo najlepša točka v vsporeda jubilejne slavnosti“.

Vabi se toraj bratska društva da posetijo Cerkno omenjeni dan s svojim pevskim, tamburaškim zborom ali telovadnim odsekom. O to društvo, ki misli proizvajati kako pevsko točko, naj to hitro naznani na naslov: Ciril Sedej, jurist, Cerkno, Goriško. Sprejem gostov bode 4. oktobra ob 9. uri zjutraj.

Na zdar!

Na zborovanju liberalnega učiteljstva, ki se je vršilo v Gorici pretečene dni, je govoril Luka Jelenc tudi to-le: „(Klerikalci) organizirajo mladino, hujskajo proti učiteljstvu. Napadi so vehementni. Čudno, kako vlada mirno gleda tako hujskanje“. — A tako, gospoda? Preveč ste občutljivi! Več kakor deset let že vi sami hujskate proti duhovščini, jo po liberalnih listih blatite, ponižujete, ščuvate svoje podivjane pristane na duhovščino, ki vam ni storila ničesar drugega, nego da v smislu zapovedi kato-liške cerkve svari ljudstvo pred krivimi, škodljivimi nauki, ki jih širite vi. In pri

vsej tej farški gonji ga ni bilo še enega liberalnega učitelja, ki bi bil dejal: Kaj bo pa vlada rekla? In vlada sama je tudi čisto mirno gledala divjanje ter mižala na obe oči. Sedaj pa ko se organizuje katoliška mladina, da brani pred liberalnim nasiljem najdražje ji svetinje, sedaj pa stočete in kličete na pomoč vlado. To pač ne kaže prevelike korajže, če tudi imate polna usta groženj osebnih in dejanskih napadov.

Kako se hočete boriti proti organizaciji katoliške mladine? Luka Jelenc je dejal, da tako-le: „Povejmo mladini, kdo je Terseglav, ki neti razpor med mladino in učiteljstvom!“ Torej mislite, da boste začeli obrekovati, lagati, polivati osebe z gnojnico. To pač dokazuje, kako silno malo inteligence je v vas. Toda, če se že poslužujete osebnega boja, potem bodite tudi pripravljeni na to, da mi povemo kdo so vaši Silvestri, Urbančiči, Križmani in še lepa vrsta vaših voditeljev. Ne mislite, da boste našo organizacijo ubili s kletkami, kakor tako lupo obljubnje našemu uredniku glasilo liberalnih vzgojiteljev mladine? S takimi grožnjami ne ostrašite nikogar. Mi gremo naprej, dokler nepokažemo ljudstvu vseh učiteljskih liberalcev gori od Finžgarja pa doli do zadnjega liberalnega suplenta!

Vsi štirje goriški okrajni šolski nadzorniki, med katerimi je imel glavno besedo Franc Finžgar, so se udeležili skupščine „Zaveze“ v Gorici. Mi tem štirim gospodom le čestitamo na dobrem teku, s katerim so povzili „predavanje“ črnovrškega učitelja Silvestra o „klerikalizmu“. Če bi jim bila ta dika slovenskega liberalnega učiteljstva povrh prebrala še svojo čedno disciplinarno preiskavo, potem bi se bil gotovo dobri okus teh štirih gospodov okrajnih šolskih nadzornikov pokazal v še lepši luči. — Kakor se vidi, se štirje okrajni šolski nadzorniki dobro počutijo v Silvestrovi družbi. G. Finžgar: Dobro tekalo!

Nesramnost liberalnih učiteljev v političnem boju je znana, toda tuintam bruhne posebno krepko na dan. V „Soči“ so bobnali na učiteljski shod s posebno močnimi udarci. Ta list je zapisal v svojem bobnečem pozivu tudi to cvet oču neumnost: „Sežigati sicer ne morejo več liberalnih učiteljev, ker časi take inkvizicije so minuli...“ Kdaj in kje, odkar stoji svet, pa so sežigali liberalne učitelje? Svetov. zgodovina ne pozna takega slučaja. Škoda bi bilo pa tudi za vsak košček lesa, ki bi žgal liberalnega učitelja! Mimogrede lahko omenimo tudi to, da so v časih, v katerih so se vršile vse namišljene in resnične inkvizicije, skrbeli za ponk priprostega ljudstva pač le klerikalci!

Polna „Soča“ „čukov“. V vsaki številki zmerja „Soča“ naše telovadca s „čuki“. Mi se radi tega prav nič ne jezimo. Liberalni „Sokolci“ s svojim obnašanjem jasno kažejo, da so oni pravzaprav pravi čuki ali sove, ker njihovo delovanje se kaže le ponoči. V terek so te liberalne sove imele svoj dan v Ajdovščini. A to je bila postranska stvar. Glavna stvar je bil za nekatere ponočni krok, ki je trajal do jutra. Še v sredo zjutraj so videli v Nunski ulici nekega „Sokola“ v kroju vsega zaspanega in pijanega meriti čisto. Lahki so se pa norčevali iz Slovencev. Taki ljudje naj bodo prvoborniki za slovenstvo? To so res navadne nočne tice, ki „delujejo“ po raznih brlogih cele noči ter zapijejo in zapravijo ondi še tisto malo pameti, ki jo imajo. Ljudje, ki tako s svojim obnašanjem sramoto delajo slovenskemu imenu, niso niti vredni, da se primirjajo z našimi telovadci.

Nove železnice v deželi. — Med drugimi vladnimi načrti za povzdigo blagostanja v naši deželi je tudi načrt zgradbe novih železnic in sicer črta Gorica-Cervinjan, Sv. Lucija-Kobarid in Sv. Lucija-Idrija. Za prvi dve se že izdelujejo splošni načrti, tretja pride novembra meseca na vrsto. Naše čitatelje bo

gotovo zanimal glavni načrt proge od Sv. Lucije do Kobarida. Po tem načrtu pelje proga od Sv. Lucije skozi Modreje v Tolmin; od tam na levem bregu Soče prek Gabrij, Volarij, Selišč do Kamna, kjer preskoči na desni breg Soče in od tam prek Iderskega v Kobarid. Dosedaj so projektirane postaje v Tolminu, postajališče v Doljeh ali Gabrijah, postaja na Volarjah, na Kamnem, Iderskem in v Kobaridu.

Načrti za uravnavo Soče in njenih pritokov od Bovca do Srpenice in od Kobarida do Tolmina so izgotovljeni. V terek prihodnjega tedna ob 9. uri zjutraj se zbere v poslopju okrajnega glavarstva v Tolminu komisija, sestavljena iz zastopnikov raznih uradov in ministerstev, ki prehodi ves dotični svet in bo presojala, ali odgovarjajo načrti svojemu namenu. Obhod bo trajal, kakor se prevedeva, ves prihodnji teden.

Iz železniške službe. — Iz Divača je prestavljen na Jesence adjunkt g. Franc Kunaver.

Jutri veselica v Rubijah. Vspored veselice, katero priredi jutri popoldne ob 3^{1/2} uri društvo „Zvezla“ v Rubijah, je tale: 1. Hajdrih: „Pri oknu sva molče slonela“, polni društveni mešani zbor; 2. Iv. pl. Zajc: „Večer na Savi“, veliki društveni moški zbor; 3. Volarič: „Čolnčku“, veliki moški zbor društva „Prešeren“ iz Št. Petra; 4. A. Sraka: „Slaba kupčija“, burka, igrajo društveni igralci; 5. Dr. G. Ipavec: „Naše gore“, polni društveni mešani zbor z baritonskim samospevom; 6. Fr. Gerbič: „Slovanski brod“, veliki društveni moški zbor; 7. A. Foerster: „Venček narodnih pesnij“, polni društveni mešani zbor; 8. A. pl. Katzebul: „Pot do srca“, veseloigra. Po veselici prsta zabava. Med posameznimi točkami in pri prosti zabavi svira številna vojaška godba iz Gorice. Vstopnina k veselici 40 vin., sedeži I. 1 K, ostali 60 vin. Pevski zbor šteje 50 pevskih moči. Železniške zveze ugodne. Vlak odhaja iz Gorice ob 2^{1/4}, se vrača v Gorico pa ob 6^{1/2}, 7^{1/2}, 9^{1/2}, 10^{1/2} zvečer. Veselica se vrši na velikem travniku tik Vipave, pod rubijskim gradom. Laga lepa. V slučaju dežja se veselica prenese na 27. t. m.

Volče, 9. sept. — Danes je umrla velespoštovana mati našega preč. gospoda župnika, gosa Marija Zarlj. Vdana v voljo Božjo je prenašala dolgo mučno bolezen. Včeraj, na praznik Matere Božje je bila vzadnjič prevedena s svetimi zakramenti. Pogreb bo v petek zjutraj. Znancem in prijateljem priporočamo blago ranjko v pobožno molitev. Č. g. župniku in ostali družini naše najsrčneje sožalje. Blaga mati pa naj počiva v miru!

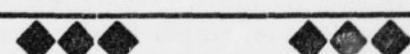
Pogorela je v Vitovljah pri teče o soboto zvečer žaga Alojziju Mrevlje, katera je bila prej last znane Marinčičeve družine v Vitovljah. Pred kratkim se je ubegi mož preselil iz Čapovana ter je nameraval s pridnostjo in varnostjo si toliko prislužiti, da bi si sezidal zraven še hišico, toda v eni noči je vse njegovo upanje splavalo po vodi. Ker je bila isti večer močna burja, ni bilo misliti na gasitev. Dobro, da je burja pihala proč od vasi, ker drugače bi bila vsa vas v nevarnosti. Velike ogorke je nesla daleč proti Šempasu, tako da se je v temni noči zdelo, kot bi letali ognjeni ptiči. Pogorelec je bil zavarovan za majhno svoto, a škoda je veliko večja, ker mu je pogorel tudi les. Kako je nastal ogenj, ni znano, zdi se pa, da po otrocih.

— Nova pedalna klavijatura pri pri orgljah. Iz Gorice. Vse nove orglje se sedaj izdelujejo z neprikrajsanimi oktavami. Gede mehanike smo dospeli tako daleč, da je igra tudi na orjaške orglje lahka. Eline, čemur bi se zamoglo oporekati pri novih orgljah je to, da je pedalna klavijatura preveč obsežna; saj morajo imeti nove orglje vsaj 27 tipk, organist pa ima za nje le dve nogi. Naj se mi ne oporeka, da je vezana igra z

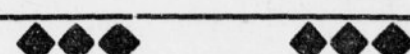
Došle so

zadnje – novosti ženskega in moškega blaga za jesenski čas!

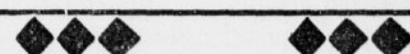

Da je manufakturna trgovina „Krojaške zadruga“ v Gorici **najsolidnejša te stroke**

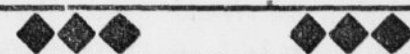
o tem se je prepričal vsakdo, kdor je kupoval blago v isti. Trgovina se drži načela: Dobro blago z nizko ceno sta glavna pogoja, da si trgovina ohrani med občinstvom častno ime

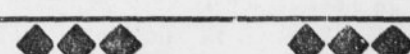
Cene so stalne in v naši trgovini ne poznamo nelepega prepiranja zaradi istih.

Blago je najboljšo in najcenejše kot pri katerikoli konkurenčni trgovini

Vsakdo naj enkrat poskuša pri nas kupiti in gotovo se ne bo varal

Zaloga je nedosegljiva te stroke v Gorici in razpolaga s takim blagom, s katerim ne more razpolagati nobena trgovina te stroke

novu aplikaturo pripravna. Jaz sem mnenja, da je in ostane igranje na pedal toliko časa mučno in težavno, dokler obdrži pedalca klavijatura staro lice. Da se temu nedostaku pride v okom ni drugače mogoče nego, da se klavijatura na kak način skrajša. Po mnogem premišljevanju se mi je posrečilo izumiti novo ped. klavijaturo, ki ima te prednosti:

1. Nova klavijatura je skržena na celih 11 tipk in vendar obseza v kromatičnem redu vseh 27 tonov. Cel pedal ima torej obseg pedala pri starih orgljah s skrajšanimi oktavami. To omogoči, da organist mirno sedi in vendar brez težave doseže z nogama vse tipke.

2. Igranje na novo klavijaturo je lažje in prinožnejše, kakor na staro klavijaturo, ker se tukaj doseže vse prej, ker tenori leže v neposredni bližini.

3. Širokost posamnih tipk je ista kakor pri stari klavijaturi.

4. Za igranje na novi pedal ni potreba nikakih vaj, ker organist, ki premotri nekolikrat klavijaturo, se takoj lahko orijentira.

Bistvo nove klavijature ostane sedaj še moja skrivnost; vendar sem pripravjen glede te stopiti s kakim gosp. orgljarjem ali sploh interesentom v dogovor za primerno nagrajo, ako se prepriča o vporabljenosti in priprostosti te iznajdbe, kar ne dvomim.

V Gorici, dne 3. sept. 1908.

Daniilo Fajgelj, organist.
Via Vetturini, št. 16.

— Zmaga S. L. S. v Svetem. Iz Svetega. Dne 7. t. m. je bila pri nas volitev načelnika gospodarskega sveta. Izvoljen je dosedanji Vinko J a z b e c. Cel gospodarski svet obstoji iz pristašev Slovenske Ljudske Stranke, ker so se pri volitvah dne 19. avgusta vsi naprednjaki poskrili. Sedaj na skrivem premišlujejo, kako so zabredli pri državnih in deželnih volitvah. — Dne 31. avg. smo imeli v Svetem velike vojaške vaje. Vse polje in ceste so bile polne vojakov. Iz stare trdnjave sv. Miklavža so gromeli topovi tako, da so se tiči in čebele poskrile. Za spomin so nam vojaki pustili posuto zidovje in pomandrano polje. — Teran. kakor tudi bela vina smo vse prodali. Trgatev dobro obeta. Tudi turščica je dobro obrodila. — Državne trte v Komnu rahljajo in okopavajo. Kako bodo pa obrodile, pove bodočnost.

Kosorcij „Delavskega Tovariša“ je začasno prekinil z izdajanjem lista. Uzrok je pomanjkanje denarnih sredstev. Želeli pa je, da bi ta edini krščansko-socialni delavski list na Primorskem začel kmalu zopet redno izhajati. Zato je naprošen vsak somišljenik, ki kaj premore, da žrtvuje zanj nekaj podpore.

Surovost in veliko neolikanost je pokazal pred kratkim časom grgarski študent ali kar že je, ker ne ve se pravzaprav, kaj je in kaj namerava biti. Ker niso izpadle občinske volitve po njegovem okusu, zato se je hotel maščevati nad izvoljenimi možmi. Ker ni mogel revček na drugi način dati duška svoji jezi in liberalni togoti, zato je zgrabil za kamenje. Vrgel je za poštenimi možmi veliko kamenja in le velika sreča je bila, da jih ni močno poškodoval. O liberalna surovost, o srednjeveška olik! Res te teme našega svobodnjaštva ne more podreti ne šola, ne vojaška disciplina. Študentu iz Tobce pa kličemo: le tako dalje.

— Demantna poroka. Iz Vrtočina. V soboto 29. avgusta slavila se je pri nas redka slovesnost. Anton in Terezija Štibil sta slavila šestdesetletnico svoje poroke. Že 1. marca tega leta minilo je šestdeset let njih poroke. Ker se pa ob tistem času niso mogli njujini otroci vdeležiti se, se je slavnost predložila na 29. avgusta. Še živečih otrok njih je pet, drugih sedem je pa že davno v črni zemlji. Teh pet otrok sta dva sina in tri hčere, ki živijo v tujini. Že mesec dni je, kar je prišel njih starejši sin iz

srbske zemlje na počitnice da preživi nekoliko dni s svojimi stariši. Dan pred slavnostjo se povrne drugi sin in one tri hčere. Že večer prej slišimo glasove zvonov in streljanje, v znamenje, da bo drugi dan demantna slovesnost. Ob 10h zjutraj je bila slovesna sv. maša, med mašo je napravil častiti g. župnik Kosec iz Kamenj lep govor slavljenčema. Po cerkveni slovesnosti povrnili so se v domačo hišo, kjer so imeli obed in se vrstile lepe pesmice in zdravica. Težko si je misliti še skupno nazvidenje starišev in otrok.

Vsem občinarjem nam ostane v drag spomin ta dan. Žalimo slavjetcem še mnogo časa.

— Velikansko veselico priredi dne 20. t. m. ob 4. pop. „K. s. izobraževalno društvo“ v Ravnicah; spored jesilno zanimiv, na kar opozarjamo že zdaj vse okoličane. Že sedaj je prodanih mnogo vstopnic iz česar sledi, da je zanimanje za to veselico splošno. Ker je čisti dobček namenjen v društvene namene, v prvi vrsti za knjižnico se je nadejati obilo preplačil. Preplačila so plačali že sedaj sledeči gospodje: pred. gg.: župnik Grča 2 K, Mašera 5 K, Franke 1 K, Mežnaršič 1 K, Ivančič 1 K, Primožič 3 K, Kos 50 v, Košir 1 K, g. nadučit. Bele 1 K, naduč. Likar 1 K, ravnatelj Beninger 1 K.

Srčna hvala! Na veselo svidenje v Ravnicah. Pripravljalni odbor.

— Iz Sežane. Ko odhajam iz Sežane v novo službo k sv. Jakobu v Trst in ni mi mogoče vse prijatelje zlasti sobrate v vinogradu Gospodovem na Krasu osebno pozdraviti, ter se od njih posloviti kličem tem potom vsem svojim znancem prisrčno: „Z Bogom“.

Sežana 7. septembra 1908.

Anton Križman,
kaplan.

— Iz Gabrovice. (Nesreča.) Dne 31. avg. se je v Knežaku na Notranjskem hudo pobil Andrej Švara, zidar iz Gabrovice. Prepeljali so ga v tržaško bolnišnico. Težko, da bi okreval. Vzrok: pijača! — (Tat napadalec.) Dne 6. t. m. je neznan tat napadel kmetico Barbaro Keznič, ki je šla iz Trsta čez „Žekanj“. Tat plane izza grmovja in ji strga žep. Na vpitje prihiti neki mož, ki se je nahajal v bližini. Tat je zbežal in odnesel seboj 1 K in 20 v. V drugem žepu, ki se ga tat ni lotil, je bilo več denarja.

— Na dekliški in deški vadnici je vpisovanje dne 16. t. m. od 8.—12. dopoldne. Začetek šolskega leta je 17. t. m. Redni pouk se prične dne 18. t. m. ob 8h dopoldne. V višje razrede deške vadnice se letos ne sprejemajo novi učenci.

— V Koprivi ustanove Balkanovci jutri svojo „ljudsko“ knjižnico. Jako značilno je, da vabijo na slavnost posebno mlajše učiteljstvo. Zopet nov opomin, da ne smemo spati ali pa gledati, kako delajo drugi na škodo naroda.

— Na smrt je bil obsojen v ponedeljek pred ljubljansko poroto morilec vipavekega dekana Erjavca. Najbrže ga pred vislicami še pobere sušica.

— Pretepi med vojaki in Lahji v Ločniku so na dnevnem redu. V torek zvečer so laški iredentarji v neki krčmi navzročje dragonce napadli s kozarci in stoli. Vojaki so potegnili sablje in šli van. Eden vojakov je hitel po tovariše v vojašnico, nakar se je razvil pravcati boj. Trije Lahji so bili ranjeni, nakar se je druhal razpršila. Stroga vojaška preiskava je dokazala, da so vojaki popolnoma nedolžni.

— Za župnika v Vipavi je bil inštaliran velečastni gospod Andrej Larič, dosedaj kurat na Gočah.

— Vožna pošta. S 16. septembrom t. l. se vpelje med Volčjodrago in Renčami vsakdanja dvakratna vožna pošta. Odhod iz Renč ob 10.05, dohod v Volčjodrago ob 10.35. Iz Volčjodrage gre ob 11.10 in pride v Renče ob 11.35. Po-

poludne odhaja iz Renč ob 4.36 in pride na Volčjodrago ob 5.00. Iz Volčjodrage gre ob 5.10 in pride v Renče ob 5.40 popoldne.

— Umrl je v Trstu voditelj laške liberalne stranke dr. Felice Venezian, neizprosen sovražnik Slovencev. Vsa moč italijanske stranke v Trstu je bila sad njegovega dela. Sedaj, ko ga ni več, bo tudi ta moč začela razpadati.

— Kolesarsko društvo „Gorica“ vabi svoje člane k izvanrednemu občnemu zboru, kateri se bode vršil danes v soboto 12. sept. t. l. ob 8½ uri zvečer pri „Zlatem jelenu“. — Dnevni red: 1. Vreditev razmer, katere vladajo v društvu med člani; 2. društvena zastava.

— Kolesarsko društvo „Gorica“ vabi svoje člane k izletu, katerega priredi jutri v nedeljo dne 13. t. m. v Rubije. — Zbirališče hotel „Zlati jelen“. — Odhod točno ob 2. uri. Rednik: Albert Boltar. — Oprava kolesarska.

Zdravo!

Odbor.

— Shod slovanskih časnikarjev se je v torek izvršil lepo. Hribar je po

Razglas.

Razpisuje se zmanjševalna javna dražba za oddajo zgradbe treh novih vodnjakov v Štanjelu, Kobdilju in Hruševici; ki se bode držala v občinski pisarni v Kobdilju št. 42 dne 19. septembra t. l. od 9. do 11. ure predpoldne;

Klicna cena je 18.600 K; varščine je vložiti 5%. Načrti, proračuni in dražbeni pogoji se zamorejo pregledati isti dan pred začetno dražbo.

Županstvo v Štanjelu

dne 25. avgusta 1908.

nepotrebem vstulil vmes proslavo Trubarja. —

Listnica uredništva. — Komen: Pride!

Razglas

prostovoljne razprodaje graščine Vrtoče pri Mirnu.

Dne 21. septembra t. l. se prične prostovoljna razprodaja gori-navedene graščine obstoječe iz:

220 njiv hrastovega gozda
64 „ orane zemlje
40 „ travnikov
76 „ pašnikov
3¼ „ vinogradov

1 grad, več hlevov in več drugih kmetijskih poslopij. Poslednja so jako pripravna za kolone, zlasti one hiše, ki leže na samem sredi njiv in travnikov.

Ves svet je v najboljšem stanju, jako rodovitno, posebno travniki in njive v dolini ob reki Vipava, in jako ugoden za sadjerejo in vinorejo.

Prodajalo se bo v poljubnih kosih, eventualno tudi vse skupaj.

Cela graščina, ki je popolnoma arondirana je od mesta Gorice 5 od kolodvora v Rubijah 4 km. oddaljena, ter ima lep razgled na Gorico in okolico.

Plačilni pogoji so jako ugodni ter se naznanijo kupcem pred razprodajo na licu mesta.

Kedor si želi svet ogledati, naj se obrne do graščinskega čuvaja v Vrtočah, kateri daja natančne podatke.

Oskrbništvo graščine Vrtoče pri Mirnu

dne 10. septembra 1908.

Zahvala.

Podpisani zahvaljujem se prsrčno velenjenemu gospodu Dr. Antonu Brecelj, zdravniku v Gorici,

ker je moja soproga, ki si je zlomila nogo, s svojim znanjem in vse hvale vredno požrtvovalnostjo otel hudih posledic, katerih se je bilo bati, in isto zdravil tako spretno da je v petih tednih okrevala prav dobro.

V GORICI, 9. septembra 1908.

Rudolf Kovačič, c. kr. višji pisarniški predstojnik.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne dokaze sočutja povodom britke smrti našega ljubljenelega sina, oziroma brata in svaka

ALBIN=A

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, najiskrenejšo zahvalo. —

Posebno zahvalo pa izrekamo gg. zdravnikom dr. Serjunu, okr. zdravniku iz Tolmina in dr. Ernestu Dereani iz Gorice, ki sta obveščena nemudoma pritekla k bolniku, ter občudovanja vredno spretnostjo izvajala vso mogočo zdravniško vedo, da bi nam ljubljenelega ohranila pri življenju; pred. g. župniku pri Sv. Luciji za izvanredno zanimanje za bolnikovo stanje in požrtvovalnost, glavnim društvom, „Pevsko in glasbeno društvo“ iz Gorice za gniljivo petje v cerkvi in ob grobu; imenoma, kakor tudi kolesarskemu društvu „Gorica“ lovsckemu in strelskemu društvu v Gorici in vsem drugim, od blizu in od daleč v mnogobrojnem številu, z venci prihitelimi, skazat blagopokojniku zadnjo čast, nam v tolažilo. —

GORICA, 8. septembra 1908.

Rodbini Jeretič - Burgstaller.

Občni zbor „Društva kršč. mislečega učiteljsstva“ na Goriškem.

Dne 3. t. m. so se začeli zbirati člani D. K. M. U. ob 10h v prostorih restavracije Central k občnemu zboru. Število udeležencev je čimdalje naraščalo, dokler se ni napolnila dvorana.

Društveni predsednik g. A. Rustja konstatira sklepčnost in otvori ob 10^{1/2} zborovanje. V prisrčnih besedah pozdravlja udeležence, želeč zborovanju najboljših uspehov. Na to naznani z ganljivimi izrazi žalostni dogodek, ki je zadel naše društvo sredi preteklega meseca. Neizprosna smrt je pograbila iz naših vrst najboljšega moža. Vsegamogočni je poklical k sebi našega podpredsednika g. L. Abrama. Vsi društveni izbratki občutimo to nenadno umrtje izkušeno ter prosimo Očeta naj mu nadzve. Lami povrne, kar je nam in našemu društvu dobrega storil. Lahka mu bodi zemlja, njegovemu spominu pa kličem: „Slava“.

Prezreti ne smem nadalje dveh dogodkov, ki napolnjujejo srca vseh z veseljem.

Glavar sv. katoliške cerkve obhaja v tem letu svoj jubilej. Kot verni katoličani smo mu dolžni hvale, časti in pokorščine. Bog ga hrani, Bog ga vodi, da bo še mnogo let slavno vladal sveto katoliško cerkev. Njemu na čast pozivljamo zborovalce, da zakličemo trikratni živio. Med udeleženci zaore trikratni živio-klici.

Tudi domorođni smo. Ljubimo svoj dom, ljubimo svojega vladarja. Oče avstrijskih narodov, naš presvetli cesar, obhaja letos jubilej slavnega 60 letnega vladanja. V svetovni zgodovini vseh narodov, je to le redka prikazen. Šest desetletje preteče 2. decembra, kar družji Franc Jožef s krepko roko dežele mogočne Avstrije pod svojim žezlom ter jih umno vlada.

Visokemu in od vseh ljubljenu slavljenču na čast, pozivljamo zborovalce k trikratnemu živio-klicu. Krepki živio doni iz grl zborovalcev.

Kot društveni predsednik izrekam toplo zahvalo vsem članom in nečlanom ki so šli na roko našemu društvu na katerikoli si bodi način. Častiti duhovščini se čutim dolžnega izreči posebno priznanje za obilno pomoč v gmočnem in moralnem oziru.

Nadalje izrekam zahvalo vsemu odboru, za vestno izvrševanje svojih dolžnosti in točno udeležbo pri sejah. Vsem skupaj kličem ponovno — hvala lepa.

S tem prihajam k drugi točki dnevnega reda ter dam besedo tovarišu Likarju.

Pozvani prečita zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se vzame brez opazke na znanje.

Predsednik pozdravi na to velerodnega g. dež. odbornika Berbuča, ka-

teri je počastil zborovanje in preide k tretji točki dnevnega reda.

Besedo dobi društveni tajnik gosp. Likar.

Slavni zbor! Prvo društveno leto je pri koncu. Koliko hudih napadov, koliko smo morali prenesti v tem času. Nad našim društvom je bila izrečena od strani kolegov trpka obsodba zaničevanja in preziranja. Na vse grlo se je kričalo v svet, da ni naše društvo učiteljsko, ker ima toliko primese iz raznih stanov.

To upitje je bilo neopravičeno, nentemeljeno. Sledili smo časovnemu toku ter se postavili na krščansko in demokratsko stališče. Sprejeli smo v društvo vsakogar, ki je odkritosrčno prijatelj našega stanu, kajti prepričani smo da nam tak človek hoče pomagati, da nam želi dobro.

Zlasti je pokazala ob tej priliki častita duhovščina, kako visoko ceni ono učiteljsvo, ki je voljno delovati z njo na kulturnem in narodnem polju. Naš stan uživa mnogo premalo ugleda. Zato je sveta dolžnost vsakogar izmed nas, delovati na to, da zavzamemo v socialnem življenju odlično mesto, kar nam v popolni meri pritiče.

Nikdar pa ne bomo dosegli tega s spodkopavanjem ugleda duhovščini. Še uprizarja učiteljsvo gonjo proti duhovnikom, škoduje s tem občutno samo sebi. Mnogokrat se pripeti, da pade učitelj v grob, katerega duhovniku koplje.

Znamenja kažejo, da bo mnogo naših tovarišev v tem oziru še večkrat grešilo.

Svobodnomiselno učiteljsvo je ustanovilo te počitnice v Pragi zvezo vseh slovanskih učit. društev. Umevno je, da je ta korak še bolj poostiril nesoglasje med nami ter ga potenciral do nasprotstva.

Ločijo nas načela. Srednja pot je izgubila, ker zazijal je med nami in njimi globok propad. Ne verujmo nikomur ki pravi, da je naš, pa noče stopiti v naše društvo radi malenkostnih premislekov. Laviranju mora biti konec! Povejmo takim ljudem v brk, kar za služijo. Vrzimo jim v obraz resnico, da so Elijalti, ki nas morda že jutri izdajo našemu sovražniku.

Mi pa ostanemo zvesti svojim načelom. Bojujmo se nevstrašeno nadalje, svesti si da izidemo iz bitke kot slavni zmagovalci.

Društveni odbor se je trudil v tem letu, kolikor mogoče utrditi katoliško mišljenje v vrstah učiteljsva. Pri tem pa ni preziral splošnih stanovskih interesov ter v ta namen napravil marsikak važen in umesten korak. Svoje delovanje je razvil v 12h sejah.

Poseben odsek proučuje zakon s katerim bi se omogočilo učiteljskim zastopnikom v okr. šol. svetu brez ovire odločno zastopati interese vsega učiteljsva in posameznih članov. Nujna potreba je tudi, da se število zastopnikov

pomnoži ter dobe tudi učiteljice svojo zastopnico. Načrt zakona bo baje v kratkem dovršen, na kar se ga izroči našim poslancem, da ga uveljavijo.

Uvaževaje važnost slika šole z domom, je priredilo društvo roditeljske sestanke v Kanalu, Mirnem in Rihemberku. Pri shodu v Kanalu je prišlo do burnih prizorov. Vzroke, kateri so do tega privedli, nočem navajati, ker bi prišel do osebnosti, kar pa ni moj namen. Pri roditeljskih sestankih nam je šla posebno na roko častita duhovščina, za kar se ji na tem mestu zahvaljujem.

Tudi na nadaljno izobrazbo članov se je oziralo, kolikor so razmere dopuščale. Odbor je vkrenil vse potrebno, da se bodo vršila v bodoče strokovna predavanja. Društvena knjižnica prične delovati šele prihodnje leto.

Omeniti moram nadalje, da je javil odbor pristop našega društva k „Zvezi avstrijskih kat. uč. društev“. Ta organizacija šteje sedaj 25 zvez z 4198 člani. V doglednem času zapričemo tudi akcijo za ustanovitev zveze slovanskih kat. uč. društev.

V zadnjem času svojega poslovanja je imel odbor zelo težko stališče.

C. k. okr. šol. svet je ostentativno prezrl pri zadnjem nameščenju vse člane našega društva. Zategadelj se je čutil odbor primoranega vložiti pri visokem deželnem šol. svetu pritožbo proti kršenju zakona od strani te korporacije. Obžalujemo sicer, da pade senca radi tega tudi na nekatere člane okr. šol. sveta, kateri niso krivi, da se je moralo to zgoditi, toda s slabimi morajo večkrat trpeti tudi dobri.

Ker je pritožba utemeljena z raznimi kričečimi slučajji, si dovolim isto prečitati, da vidi slavni zbor, kako se nam godi, ker se nas je zaznamovalo s črno piko.

Prečita pritožbo uloženo na dež. šol. svet.

S tem korakom je pokazal odbor, kako vestno čuva interese svojih članov. Strah, ki je navdajal nekatere učiteljice in učitelje mora izginiti. Nobenemu se ne sme niti las skriviti, zato ker je v našem društvu.

Odbor mora zastaviti svoj vpliv za najmanjšo krivico, ki so pripeti našim udom. Nikdar ne sme odnehati, tudi če ima šele upravno sodišče priznati članu, kar mu po pravici gre.

Po tajnikovem poročilu prosi besede č. g. Švara.

Govornik izrazi mnenje, naj sklene občni zbor primerno resolucijo, glede neznosnih razmer v našem šolskem okraju. Predsednik odgovarja predlogu č. g. Švare ter naglašja, da je odbor že vkrenil kar je potrebno da se razmere spremenijo. Po njegovem mnenju bi bila resolucija preveč radikalno sredstvo, po katerem za sedaj še ni treba poseči.

Po dvorani je pa začel šum in ro-

pot in zborovalci so glasno zahtevali krepke resolucije.

Č. g. Franke vžge v srcih zborovalcev velikansko navdušenje.

Vsi zborovalci so bili enega mnenja, vsi so imeli eno zahtevo: Nikdar ne pustimo potiskati našega učiteljsva v ozadje, dobiti mora zadostilo za krivice, ki so se mu zgodile. Č. g. Abram prosi besede predlaga sledečo

resolucijo.

Člani „Društva Krščansko Mislečega Učiteljsva“, zbrani na občnem zboru, ostro obsojajo protizakonito postopanje goriškega okrajnega šolskega sveta pri nameščenju učiteljsva ter zahtevajo:

Visoki deželni šolski svet razveljavi takoj vsa nezakonita imenovanja goriškega okrajnega šolskega sveta, od zadnjih dveh let sem ter zapovej označeni oblasti tukajšnji razpis natečaja za definitivno nameščenje, v smislu dež. zakona iz l. 1906.

Ob enem zahteva občni zbor od šol. sveta povsod in v vseh zahtevah popolne enakopravnosti katoliško — mislečega učiteljsva z drugače mislečimi.

Resolucija je bila sprejeta z velikanskim navdušenjem — soglasno.

Na dan so prišli pozneje še mnogi kričeči slučajji, ki jih je zgrešil naš okr. šol. svet v zadnjem času, toda s tem se bo pečalo naše časopisje v kratkem podrobneje.

Predsednik pozdravi na to monsignor-ja Simčiča, ki je počastil zborovanje.

Blagajnik naznani v svojem poročilu, da je imelo društvo v prvem letu 409 K 86 h dohodkov in 203 K 39 h stroškov. V gotovini ima društvo 206 K 47 h. Od tega je naloženih 200 K pri „Centralni posojilnici“.

Predsednik pozove na to zborovalce, naj preidejo k četrti točki dnevnega reda — volitev odbora.

Rezultat je bil sledeči: predsednik Ant. Rustja, nadučitelj Bate; podpredsednik J. Balič, učitelj Vrh-Rubije; odborniki: J. Abram, kurat Bilje; Ciril Vuga, stol. vikar Gorica; L. Likar, nadučitelj, Ozeljan; A. Vodopivec, nadučitelj, Grgar; A. Poberaj, nadučitelj Kojsko; M. Čej, učiteljica Bilje; E. Blažica, učiteljica Grgar. Namestniki: Fr. Franke, vikar Osek; E. Makuc, učiteljica Gorica; J. Benigar, ravnatelj, Gorica.

Pri raznoterostih je bil sprejet predlog č. g. Abrama, naj se skladi takoj izvanredni ob. zbora, za vsak slučaj, ko prizadene okr. šol. svet učitelju ali učiteljici, ki je član našega društva, kako krivico.

Dnevni red je bil s tem izčrpan, zato zaključil predsednik zborovanje.

LISTEK.

P. Martin Bavčar prvi zgodovinar goriški.

Priobčil Josip Balič.

(Dalje.)

Večje Bavčarjevo delo pa je: „Historia rerum Noricarum et Foro-Juliansium conscripta a P. Martino Bauer S. J.“ Ta zgodovina, katero nekateri po pravici nazivljajo tudi „Annales“, obsega celih 10 knjig, pričinja z letom ustvarjenja 1931 ter se nadaljuje v strogo kronološkem redu do časa Ferdinanda II. Codelli piše o tem delu mej drugim takole: „Sembra aver egli spogliati i più preziosi privati archivi ed esaminati i publici più minutamente; poiché in quell' opera ms. inserte lectioni le più pregevoli memorie del ducato del Friuli o fosse ei signoreggiato da' romani, o da' longobardi, o da' patriarchi a quilesei, o dalla republica veneta. Di quest' opera sen avvalsero parecchi scrittori moderni,

tra i quali il celeberrimo e dottissimo, padre Erasmo Froelich nel suo sempre commendabile „Tentamen genealogico-chronologicum promovendae seriei Comitum et Rerum Goritiae.“

Tega Bavčarjevega dela se je bil poslužil tudi Anton Linhart v znani svoji knjigi: „Versuch einer Geschichte von Krain“, pravi pa (glej l. zv. v predgovoru), da je Martin pisal „ohne Plan“ in „ohne Kritik“. Nočem Bavčarja zagovarjati, a pripomniti pa smem, da izhaja ta sodba od moža, ki je bil odločen pristaš takratne francosko-framsanske struje, zato ni čudo, če mu pri jezuitu Bavčarju ni vse prav ugajalo.

*) Codelli trdi namreč odločno (glej tretjo izdajo njegove omenjene knjige str. 94), da je gori navedeno delo spisal sloviti jezuit Frölick ter je dal napisniti pod imenom svojega učenca Rudolfa Coronini-ja, da bi ga s tem navdušil za domačo povestnico in pisateljstvo, kar je tudi verjetno, če pomislimo, da je Coronini l. 1752. ko je imenovana knjiga izšla, prekorail komaj 20. leto svoje starosti. Res pa je, da je Coronini pri spisovanju knjige Frölichu pomagal.

Sicer pa priznava tudi Linhart, da ima Bavčar za kranjskega zgodovinarja obilo dobrega gradiva.

Della Bona in Czoernig povdarjata posebno to, da je Bavčar zajemal snov svojima deloma direktno iz vira, katerih zdaj ni več najti, njemu se imamo tudi zahvaliti, če so se nam vsaj važnejše listine iz starih časov v njegovih spisih ohranile. Važno pa je večje Bavčarjevo delo tudi zaradi tega, ker je mož o tem, kar je o noveji dobi pisal, lahko poizvedel od starejših sodobnikov, oziroma je marsikaj tudi sam doživel. Zelo je torej obžalovati, da sta njegovi deli eslo do danes ostali v rokopisih.

Linhart meni, da ni Bavčar svojih del tiskom objavil, ker ga je baje smrt prehitela; to menenje pa je popolnoma nepačno že zaradi tega, ker ni bilo izdanje od samega Bavčarja redovnika odvisno. Della Bona pa meni, da niso jezuitje Bavčarjevih del dali napisniti, ker so važnost zgodovine in sploh leposlovja premalo cenili, mejtem, ko so sko-

lastična dela, četudi malo vredna, z veseljem objavljali. Bolj verjetno pa se meni vidi menenje Codelli-jevo, ki pravi, da se Bavčarjevi deli nista izdali „per riguardi politici“. Saj je znano, kaka nepetost je takrat vladala med avstrijsko vlado na jedni, in beneško republiko na drugi strani zaradi obmejnih preprirov, pri katerih sta se obe stranki pogosto sklicevali tudi na zgodovinsko pravo. Jezuitje se niso hoteli zamireti avstrijskim vladarjem, ker bivali so v njih ozemlju in delovali so pod njih pokroviteljstvom; pa tudi Benečanom oziroma oglejskim patrijarhom ne, ker odtamkaj so dobivali v njih goriški kolegij leto za letom lep kontingent učenecv iz uglednih in bogatih furlanskih družin. To priča zajedno, da je Bavčar pisal „sine ira et studio“, golo resnico. Znano pa je, da resnica oči kljuje, zato pravi sv. pismo: „Corruit in platea veritas“. To so jezuitje že iztirani iz Benetek uvaževali in Bavčarjeva dela so ostala v rokopisu. (Dalje pride.)

Slovenci! podpirajte leslovensketrgovine!

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu

v Gorici
ulica della Croce šte. 6.

Izvrstno pecivo
priporoča spoštovanim meščanom in okoličanom
pekovski mojster

JAKOB BRATUŠ
v Gorici Šolska ulica št. 6.
V zalogi ima in prodaja moko prve vrste
Majdičevega mlina.

Batjelu
Gorica
Via Duomo 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke. Ceniki franko.
Stara dvokolesa se emajlirajo po ceni z ognjem.

Poprava in komisijska zaloga dvo-koles in šivalnih strojev pri

Jakob Miklus
mizar in lesni trgovec
v Podgori, na voglu novega železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnic itd.

Anton Kuštrin,
trgovec v Gorici
Gospodsk. ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Znidarskič & Valenčič. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Rihard in Felix Majer

Dunaj II. Kaiser-Josefstrasse 30

erarni liferanti kupujejo in prodajajo seno, slamo, rezanico in krompir vsake vrste pod najugodnejšimi pogoji.

Velepodjetje prve vrste v lastnem obratu z lastno parno silo.

Prva goriška tovarna
umetnih ognjev

s strojnim obratom izdeluje: rakete bengalične luči, rimske sveče, kolesa i. t. d. i. t. d.

Kot posebnost izdeluje papirnate topiče. Zlasti priporoča jubilejne transparente v velikosti 120 cm X 200 cm s podobo cesarjevo; in 100 cm X 150 cm z monogramom.

Ferd. Makuc
pooblaščen in priznan pyrotehnik
Gorica, C. F. G. 34.
(Iz prijaznosti se sprejemajo naročila tudi v kavarni „Dogana“ tik sodnijske palače.)

Ant. Obidič
čevljar
v Semenški ulici 1.
v Gorici
priporoča se
za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.
Naročila se izvršuje hitro.

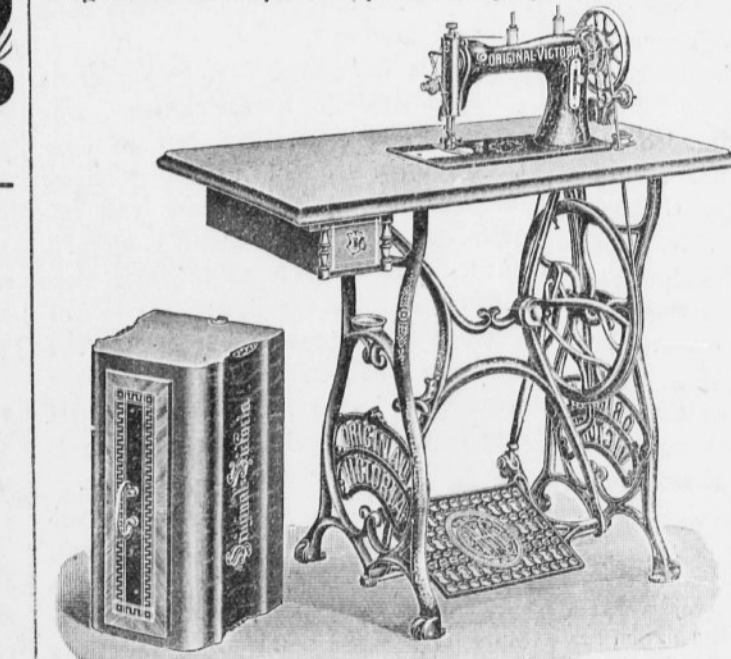

Epilepsija.

Kdor trpi na epilepsiji, bolezen sv. Va lentina in na drugih sličnih boleznih, ta naj se obrne na privilegirano lekarno Schwanen-Apotheke, Frankfurt A. M. Tu dobi tozadevno brošuro brezplačno

CENJ. DAME IN GOSPODJE — POZOR!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, da ostane „Original“ vedno le najboljši.

Kerševani & Čuk — Gorica Stolni trg (Piazza Duomo) št. 9.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Tovarna kisa odlikovana na obrtni razstavi v Gorici l. 1900
FRANC KRALJ
Gorica, Kapucinska ulica št. 9
priporoča cenj. gg. trgovcem raznovrstnega kisa. Cene zmerne, postrežba točna in poštena.

V moji trgovini **starin** je na prodaj originalna slika **Mater Božje svetogorske** pri Gorici v okvirju, katero je podaril akvilejski patrijarh Marko Grimani l. 1544.

Iv. Gyra
v Gorici, Via Contavale.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem
KONJEDIC & ZAJEC
Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajno, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Odlukovana **mizarska** delavnica s strojem — vim obratom — **GORICA** — Tržaška ulica 18 —

ANT. ČERNIGOJ
izdeluje:

Za stavbe: Vrata okna podove stornice pregraje i. t. d.	Za sobe: Omare postelje mize umivalnike ponočne stolice i. t. d.	Za cerkve: Altarje klopi prižnice pulti klečalnike i. t. d.
---	---	---

ZALOGA:
vsakovrstnih strgarskih izdelkov kakor: nog stebričev, važev itd. — Vsakovrstnih rezbarskih izdelkov, kakor: cimirjev, podporic i. d.

Stroji na električno gonilno silo.

